

קול או ידיים

אוריאל שרינגטון

בפרשה, בסיפור הברכות ליעקב ועשו יש את העניין של הערמה שעל ידו יעקב צריך לקחת את הברכות. הוא נאלץ להתלבש בבגדי עשו, אך עדיין לא מצליח להסתיר את קולו. יצחק מרגיש שמהו לא תקין ומבקש ממנו להתקרב אליו. אחרי שיצחק ממשש את הבגדים של עשו שיעקב לובש, הוא מחליט שמולו נמצא עשו, ואומר הקול קול יעקב והידיים ידי עשו.

רש"י מסביר, שהחשד של יצחק הגיע מלשונו של יעקב, שהייתה רכה יותר מלשונו של עשו. רשב"ם מסביר, שמאחר והם תאומים הקולות שלהם היו דומים, וכך יצחק גם טעה, כי הרגיש צוואר שעיר וחשב שפשוט טעה כשחשב שזה קולו של יעקב.

"הכלי-יקר" מנתח לשונית את הפסוק ושואל למה לא נכתב הקול של יעקב והידיים של עשו. "הכלי-יקר" אומר שדבר זה לא היה ייתכן, כי אז הייתה סתירה, או שזה יעקב או שזה עשו, כי לשון "של" מורה על וודאות בדבר, וודאי קול יעקב וודאי ידי עשו. לכן יש הקול קול יעקב, הדבר לא מוחלט ואולי באמת עשו מדבר יפה להראות שראוי לברכות, או אולי יעקב התלבש כאיש שעיר. יצחק החליט שיותר הגיוני שעשו מדבר כיעקב.

הכלי-יקר ממשיך ושואל על הסדר בפסוק. מאחר ויצחק החליט על פי הידיים היה צריך לכתוב קודם הידיים ידי עשו. הכלי-יקר עונה שדווקא מסדר הפסוק אנחנו לומדים את הנקודה החשובה, שמופיעה בבראשית רבה, שהיא היכולת שיש בקול לבטל את שליטת הידיים. ודאי שיצחק נתכוון לברך את עשו שיהיה גביר על יעקב, אולם זה מותנה בכך שיעקב לא יצפץ קולו בבתי מדרש, כי הקול ידחה את הידיים. השפת אמת מביא את הנקודה הזאת בכיוון קצת שונה. הוא מסביר שהקול, ששייך לפנימיות באמת מסור ליעקב. אבל כדי שיעקב יוכל לקבל אותו הוא צריך לו גוף, הידיים. הידיים הם עולם הזה הגשמי, עולם של יצירה. תפקידו של יעקב, ושל עם ישראל בתור ממשיכו, הוא לגלות את העולם הזה החומרי וליצוק לתוכו תוכן רוחני. אבל בדרך פשוטה אי אפשר לעשות זאת, כי העולם הרוחני סותר את העולם הגשמי. לכן נדרשת ערמה, ולכן יעקב צריך ללבוש את בגדי עשו, להיכנס קודם אל עולם הגשם, אבל באמת להישאר מנותק ממנו. עולם הגשם הוא רק כיסוי. בתוך הבגדים, שהם בבחינת ידיים, מסתתר הקול, קול לימוד התורה. ומזה אנו למדים שאת כל מערכת החיים הגשמיים שלנו, הידיים, אנחנו צריכים שיהיה מכח והשפעת התורה. לידיים יש זכות קיום רק כאשר הם יונקות מתוך הקול. הקול הוא זה שמביא ומעצב את הידיים, כאלה ידיים שמתאימות לעם ישראל. וזה הפירוש של "ותן חלקינו בתורתך", שמתוך התורה אנו מקבלים את חלקינו וצורכינו. מתוך הלימוד והעיון בתורה אנחנו מצליחים להפוך את הידיים שלנו מגשמיות לרוחניות.

אמיר שכטר

יציאת אירופה תש"ז-אקסודוס

"ר' שמעון בן יוחאי אומר שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתנן אלא ע"י ייסורים ואלו הן תורה וארץ ישראל ועולם הבא" [ברכות ה,א]. ידוע שלא בקלות הצלחנו ליישב את ארצנו הקדושה. אינספור בעיות ומכשולים עמדו בפני החלום הנכסף לכוון את בית חיינו. מגפות, יבוש ביצות, מלחמה בלתי פוסקת עם הערבים המקומיים וכמובן עם האימפריה השולטת. בשנת 1939 למניינם, הוציא השלטון הבריטי את ה"ספר הלבן השלישי" הידוע לשמצה, שלמעשה ביטל את התחייבויות הבריטים בהצהרת בלפור, על מנת לפייס את הערבים שפתחו במרד שלוש שנים קודם. הבריטים הגבילו באופן משמעותי את העלייה היהודית ואסרה בניית ישובים חדשים. הישוב היהודי לא השלים אם רוע הגזירה. ישובים נבנו באופן בלתי חוקי, וכן גם הועלו ארצה אלפי יהודים באופן מחתרתי, כאשר חלק מהעולים הצליחו לחמוק מעיני הבריטים. אולם, ישנם עולים אשר לא שפר מזלם והם נתפסו והוגלו ע"י הבריטים לקפריסין. עלייה בלתי חוקית זו נקראה "העפלה" והעולים "מעפילים". ספינת המעפילים הידועה ביותר הייתה "יציאת אירופה תש"ז" או בשמה הלועזי והמוכר יותר "אקסודוס", שמאבקם של נוסעיה התפרסם בעולם כולו, והשאיר רושם עמוק על האו"ם שתמך בהקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. על הפלגת "אקסודוס" והמאבק ההירואי של נוסעיה יכתב בעז"ה בטור זה.

ההפלגה

הספינה נשאה את השם פריזידנט ווינפלד ונקנתה ע"י ה"מוסד לעליה ב" שהיה זרוע של ה"הגנה" שעסק בהעלאת מעפילים. הספינה שהייתה רעועה שופצה ועברה תיקון יסודי כדי שתוכל להכיל את המעפילים הרבים. ב- 11 ביולי 1947 למינינגס הפליגה הספינה מנמל מרסיי שבצרפת. השם שקיבלה היה "יציאת אירופה תש"ז" ובשם הנודע יותר "אקסודוס" שזהו שמו הלועזי של חומש שמות ומשמעותו "יציאה" (וזאת כמובן משום יציאת מצרים המסופרת בחומש). על הספינה הפליגו 4,515 מעפילים רובם הגדול ניצולי שואה ומתוכם כ-1500 ילדים ובני נוער. מלבדם היו שמונה נציגים של "ההגנה" מא"י. על האוניה פיקדו יוסי הראל ביל ברנשטיין ואייק אהרונוביץ שהיה רב החובל. כל זאת לא נעלם מהמודיעין הבריטי ששלח שש ספינות קרב, שעקבו אחר האקסודוס כבר ממועד הפלגתה.

תפיסת האוניה והקרב עליה

הבריטים שרצו להתרחק מעיני התקשורת החליטו ללכוד את אקסודוס מחוץ למים הטריטוריאליים של א"י, דבר המנוגד לחוק הבינלאומי. הבריטים שהקיפו את אקסודוס עם ששת ספינותיהם קראו לנוסעים להיכנע, אולם הנוסעים שהתכוננו לתרחיש זה מבעוד מועד שפכו שמן והשליכו קופסאות שימורים על החיילים הבריטים שעלו על הסיפון, והם מצדם פתחו באש חיה וכמה מהמעפילים נהרגו. יוסי הראל מפקד האוניה החליט להיכנע, והאונייה נגררה על נוסעיה לנמל חיפה שם הורדו הנוסעים בכח ופוננו לשלוש ספינות גירוש וכל זאת לעיני התקשורת ובני הישוב הזועמים.

ההגליה חזרה לאירופה

בניגוד למעפילים הקודמים שנתפסו והוגלו למחנות מעצר בקפריסין החליטו הבריטים להחזיר את נוסעי האקסודוס למקום ממנו הפליגו והם הוחזרו לנמל בדרום צרפת. שלטונות צרפת הודיעו שהם מוכנים לקבל את המעפילים בתנאי שהם יעשו זאת מרצונם ולא יורדו בכפייה. המעפילים לא הסכימו בשום אופן לרדת וחזרו והצהירו שהם מוכנים לרדת אך ורק בא"י. לאחר שלוש שבועות של עגינה בצרפת הבריטים הסיעו את ספינות הגירוש לנמל המבורג שבגרמניה (שהיה באיזור תחת שליטתם) ושם הורדו המעפילים בכח.

ההשלכות של האירוע

כאמור, סיפור של האקסודוס הוא אחד מציוני הדרך המשמעותיים של זכיינו בעצמאות, והאונייה התפרסמה כאוניית המעפילים המפורסמת ביותר, לכך מספר סיבות: 1. היא הייתה אוניית המעפילים היחידה שנוסעיה הוחזרו לאירופה ולא הוגלו לקפריסין.

2. העיתוי של הפרשה היה מכריע ביותר שכן באותה העת ביקרה בארץ הועדה של האו"ם שבחנה את האפשרויות הקיימות בדבר עתידה של א"י, וחלק ממשלתפי הועדה ראו במו עיניהם את המעפילים המגורשים באלימות מנמל חיפה ועובדה זו השפיעה עליהם מאוד, וכן על דעת הקהל העולמית הנוזעמת ביותר למראות של חיילים בריטים מכים ניצולי שואה ומחזירים אותם לגרמניה, הארץ שבה ניסו לרצוח אותם שנתיים קודם. התדמית של הבריטים נפגעה מאוד בעקבות הפרשה ולעומת זאת האהדה לישוב היהודי שנאבק על עצמאותו גברה. הוועדה שאנשיה ראו את המראות הקשים בנמל חיפה החליטה להעלות את ההצעה להקמת מדינה יהודית בא"י. כמו כן, הנחישות והתעוזה שהפגינו המעפילים ורצונם חסר הפשרות להגיע לארץ ישראל הטביע חותם עמוק בעולם ועל סיפורם כתב הסופר היהודי אמריקני ליאון יוריס את ספרו "אקסודוס" שבשנת 1960 למינינגס הופק על בסיסו סרט.

נסיים בחתימה של ספר הכוזרי בדברי החבר שאמר "כי ירושלים אומנם תיבנה כשיכספו בני ישראל לה תכלית הכוסף עד שיחוננו אבניה ועפרה". יהי רצון שאכן נזכה לראות במהרה בימינו את סגירת המעגל בין מה שעשו המעפילים אז למקדש עומד על מכונו בגאולה השלמה אמנן !!!

הראל גלר

השבוע התחלתי את לימודי ההוראה שלי במכללת "אוהל", מקום נחמד בלב הגולן מכניס אותך למעין אווירה "כאילו" רצינית. ושם בכיתה מבין כל הפרצופים חובשי הכיפות החדשים, רצה הגורל והתיישבתי ליד יהודי שנראה מבוגר ממני בכמה שנים בעל חיוך רחב וקלסר גדול. לאחר כשיעור או שניים, החלטתי בתור פתח-תקוואי מנומס לשבור עימו את הקרח ולברר "מאין הוא בא ולאן הוא הולך". ובכן מצאתי את עצמי (באחת מההפסקות הבודדות שהיו לי ביום המתיש הזה), יושב ומקשיב לסיפור של אותו בחור נחמד שמתברר שהיה במשך כמה שנים בעל תפקיד בכיר במחוז צפון של אחת מחברות הסלולר בארץ, כך הוא ממשיך ומספר שלפני שנתיים חל אותו מהפך לא מבוטל שגרם לו לשקול את צעדיו המקצועיים ולפנות לתחום החינוך מתוך רצון רב להנהיג ולחולל שינוי בנוער ובאמת היום הוא כבר ר"מ שנה שנייה באחת מהישיבות התיכוניות בצפון.

מסונוור מהחיוך שלו חזרתי למקומי בכיתה, כולי מתרשם מהשינוי שעשה שכני לשולחן בחייו האישיים, ויותר מזה מהשלמות ומהאושר שהוא מקרין כאשר הוא מצהיר שמצא את ייעודו. התחילו לעלות במוחי מקרים שונים על דמויות ששינו את ייעודן בכל מיני תרחישים שונים ומגוונים, לא יכולתי להתעלם מהליכתו של אברהם אחרי הקול המצווה עליו להפנות עורף לכל מה שהכיר, עד אז לעבר הלא-נודע. בנוסף צץ למולי סיפורו של ישמעאל שלאחר תקופה בבית אברהם כיוורו וכבנו היחיד, וכמעט ומוצא את מותו במדבר, לאחר שהוא מתאושש הוא פותח בקדנציה של ציד-פרא במדבר כמו שהובטח לאמו בצעירותה. נזכרתי באחת השיטות האומרות, שישמעאל היה חייב לעבור את אותו תהליך טרגי, שטקס קבלת חייו מחדש היה מוכרח כדי ליצור ולהגביר את הרעיון שישמעאל מתחיל פרק חדש בחייו עם ייעוד שמעתה כל מאמציו ומעשיו יהיו מוקדשים למימוש. עד כדי כך שאם זה לא היה קורה בצורה כזו לא בטוח שהוא היה מקבל את תפקידו החדש. תפאורת המדבר שבו התרחש המקרה גם מוסיפה לעניין כיון שהמדבר מסמל נקיות, מרחב פתוח וחלק שלא מושפע משינויי הסביבה - מקום מתאים להתחדשות.

השאלה הנשאלת, האם אדם חייב להגיע למצב של מאיסה בדרך חייו כדי להבין את הצורך לשנות כיוון ולהציב לעצמו יעדים אחרים, או שפשוט אלו דברים שקורים מאליהם כחלק מבניית האישיות של האדם? בסופו של דבר נזכרתי בדברי הרמב"ם (הלכות דעות), על השפעת סביבתו של האדם המקנה לו או לפחות מעודדת תכונות ומידות ספציפיות, כך גם לגבי שאיפותיו האישיות ומקצועיות, גם אם ינסה להתעלם מאותו רקע תמיד החוויות שחווה בצעירותו ינווטו אותו במוקדם או במאוחר. ומכיוון שנפש ולב האדם מורכבים, ולי נגמרה ההפסקה, נשארתי בתהייתי.

חזרתי והבטתי על חברי לשולחן, והשתעשעתי במחשבה שאם חלילה דרכו החדשה בתור מחנך לא תצלח, לפחות התלמידים שלו יזכו לאיזה "דיל" על מכשיר דור שלישי.

מה עבר עלינו???

סיכום אירועי המחזור שני בליגת הביקורים:

ליגת הביקורים נכנסה לתאוצה! כמעט והכפילה את עצמה מן הפעם הקודמת, המשיכו להגיע!!
 לירן גרובס הפתיע בביקור שבת, וזינק הישר אל המקום הראשון, כנראה שבכל זאת שווה להיות קצין...
 שיעור ג' השריונרים עם "יציאות טובות" [עיין בחולצת סוף מסלול...] מתחילים למלא את הטבלה... המשיכו כד!!!
 שמעון שוקרון נציגנו בגדס"ר, הפתיע גם הוא בביקור פתע שבת, והוקפץ אל המקום השלישי בדירוג...
 רועי יעקבי החליט ללמוד תורה בחלק מרגילת סוף מסלול, בישיבה והגיע ליומיים...
 שיעור ב' שעוד לא התגייסו, נצפו מתלהבים ביותר! מהיחיד משיעורם הלוכש מדים ואכן הנה הוא במקום העשירי...
 לכל האחרונים! שפרו עמדות!!!
 ועל מי שלא מופיע.... ה-ק-פ-צ-ה-!!!
 להתראות בעוד שבועיים ועד אז....

דירוג	שם	ימי חול	שבתות	סה"כ
1	לירן גרובס	2	1	5
2	אריאל בוטבול	4		4
3	אלי לולו	3		3
-	עודד מור	3		3
-	שמעון שוקרון		1	3
6	מנחם אברג'יל	2		2
-	פנחס אפרתי	2		2
-	אליאור בלמס	2		2
-	ינון דיין	2		2
-	עמית נחתומי	2		2
-	אביהו אביטן	2		2
-	אלירן נגר	2		2
-	רועי יעקבי	2		2
14	שי גליק	1		1
-	יהושע אוחנה	1		1
-	עמיחי איבגי	1		1
מחזור 2				

ועכשיו לתכל'ס...

ת'אמת לא ממש קרה משו בשבועיים האחרונים...
 הגשם סופסוף יורד והצפות נצפו ברחבי חספין ובמיוחד באיזור הדירות כאשר השיא נרשם בדירה 12 שם אולתר גשר המיתרים החדש של חספין שאותו כנראה לא יפרקו אגב הגשר סגור לתנועה לילית עקב החשיכה הכבדה שכבר הוזכרה בפניה זו ממש [רפאל??...] ואם כבר רפאל, מנהלנו היקר יצא לשליחות חשובה בארצות הניכר, ניסיון להבאת תלמידים חדשים מחו"ל... יהיה לנו קורנפלקס בארוחת בוקר?
 השבו"שים החלו להגיע לישיבה, בשעה טובה ומוצלחת... שיעור א' חשבו לרגע שהם כבר לא הכי צעירים... קבלו ביטול!!!
 בזמן האחרון שיעור ב' נצפו רצים במרחבי חספין, לקראת הגיבושים... לכל הצהובים שיהיה בהצלחה... התוצאות בעתיד...
 ועכשיו סוף סוף פינת המזל טובים... מזל טוב לאראלי ונגה פלאח לרגל חתונתם...
 במוצאי שבת "חיי-שרה" חגגנו יחד עם הישוב סעודת "מלוה מלכה" בבית החבורה לכבוד הוצאתו לאור של ספרו החדש של הרב איזנטל "טל אמרתי" סדרת שיחות ושיעורים על מדרש רבה.
 השבת פרשת "תולדות" שבת ארגון, בהצלחה לכל השליחים באשר הם... זהירות מהצבע...

הרב ישי סמואל

מנהג העולם לקבוע את המזוזה בתוך בית מיוחד שנועד לשמור על המזוזה, וכך פוסק השו"ע [יורה דעה סימן רפט סעיף א']:

”בא לקבעה, יניחנה בשפופרת של קנה או של כל דבר ויקבענה במקומה”.
כמה טעמים נאמרו בראשונים מדוע יש להניח את המזוזה בשפופרת:
תוספות: [מסכת בבא מציעא דף קב עמוד א'] – שלא תקלקל מלחלוחית הכותל.
לבוש: שלא תפתח גלילתה ותקלקל.

ספר הישר: שמה תיפול או תינזק על ידי הרוח.

הטעם המשותף לכל הראשונים היה לקובעה בתוך בית כדי לשומרה, הן מחשש רטיבות, הן מחשש מרוח וכד'.

בד"כ נוהגים לעטוף את המזוזה בניילון נצמד, ואח"כ מכניסים אותה לבית המזוזה שיש לו כיסוי אחורי, ובכך המזוזה אינה יושבת על הפתח ממש אלא מכסה בית המזוזה והניילון הנצמד מהווים חציצה בינה למזוזת הפתח. הערה זו מוזכרת בפ"ת [ס"ק ב'] שהביא בשם הגר"א, וז"ל: "בהנהגת החסיד הגר"א ז"ל כתב לא יכרוך המזוזה בקלף וכדומה שלא יהיה חוצץ בין המזוזה למזוזות הבית".

הגר"א השווה בין דיני תפילין לדיני מזוזה בגלל ההיקש בפסוק: "וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עינך וכתבתם על מזוזות ביתך", וכפי שאסור שתהיה חציצה בין התפילין לראש ולזרוע, כך אסור שתהיה חציצה בין המזוזה לפתח.

רבים חלקו על דברי הגר"א וסוברים שכיוון שמחבר את בית המזוזה במסמרים למזוזת הפתח, הוא נהפך להיות חלק ממזוזת הפתח. לכן, אין בית המזוזה עצמו מהווה חציצה. וכן, כיוון שכיסוי המזוזה הוא לצורך שמירתה, אין הכיסוי מהווה חציצה.

למעשה, פסקו רוב הפוסקים שאין בעיה בבית המזוזה או בעטוף המזוזה בניילון וכדו', אבל יש שחילקו בין בית המזוזה, שכיוון שמחובר לפתח, נחשב כחלק ממנו לכיסוי הניילון שע"ג המזוזה שמהווה חציצה.

למעשה, ראוי שבכל הפתחים הפנימיים שבהם אין חשש לרטיבות וכד', לא לעטוף את המזוזה בניילון וכן לא לסגור בכיסוי האחורי.

מגולן ועד חרמון

יוסי ליבוביץ

עוד בטירונות התבאסנו כששמענו ממפקד הבא"ח שאחרי הטירונות והאימון המתקדם אנו עולים לקו חרמון, אשר ידוע כקו מבאס, משעמם וחסר אקשן. אבל מה אני אגיד לכם, משעמם? לא היה (המפקדים דאגו לזה היטב) מבאס? אולי טיפה, והנפצות היו בשפע.

בכלל קו חרמון ידוע בתור גזרה משעממת ולכן המפקדים תמיד דאגו להפחיד אותנו שכל רגע מתקרבת כיתת קומנדו סורית ושאסור להיות שאננים וחייבים להיות בכוננות מתמדת להגן על הבית.

כל בוקר היה לנו כוננות עם שחר (הנפצה עם שחר, כתרגום החבר'ה) מה שאומר שחצי שעה לפני הזריחה כולם עולים לתגבר עמדות, עם קסדה על הראש, ווסט עליך וכולך עולה עם עיניים עצומות מת מעייפות. המ"מ ברוב צעירותו רצה להכניס בנו קצת "שמחת חיים" וכדי שנתעורר מיד הודיע בקשר על תרגיל: "ש.ג. עששית מקודקוד עששית, קבל 2 מלוכלכים סורים מחופרים היטב כ-200 קצרים מהאתר בתרגול אני חוזר בתרגול", וכששמענו את הפקודה בקשר מיד הבנו שמדובר בעוד תרגיל יומי של הקצין המורעל שנועד להעיר אותנו מהשגרה הקווית המעייפת. יחד עם כל ההנפצות והתרגילים היו פעילות כייפיות תו"כ מארבים וזיזומות. כשהאתר היה פתוח לקחנו מזחלות והיינו עושים תחרויות עם המפקד מי מגיע ראשון לעמק הבולען, והאלפיניסטים ברוב אדיבותם נתנו לנו "טרמפים" עם האופנועי שלג שלהם. בכלל, מתי שירד שלג בד"כ נהננו ממנו, חוץ מפעם אחת באמצע מארב, וקפאנו עד ללשד עצמותינו.

באחד הלילות הקרים והחשוכים, עמדת הש.ג. זיהה אלומת אור בסביבות 10 בלילה, יש לציין שהאתר בשעה הזאת סגור לחלוטין למבקרים ואין סיבה שיהיה מישהו בחוץ בשעה כזאת, לכן היה לנו קצת חשוד...

המ"מ מיד החליט להקפיץ כיתת כוננות לבדוק את האירוע החשוד.

יצאנו מהשער מורעלים מההתלהבות שספגנו מהקצין הצעיר. מי ידוע אולי נתפוס איזה סורי שבא לבצע פיגוע באחד המוצבים הסמוכים (כן בטח). הלכנו בטור אחד, הליכה מבצעית, אפשר לומר שחשנו עצמנו סיירת מטכ"ל לרגע מרוב טירוף ומבצעיות. מתקרבים לעבר הבהובי האור, מצוידים באמ"לים (אמצעי ראיית לילה) ועדיין לא מזהים דמויות. המשכנו ליעד בזהירות, בערנות ובדריכות, ואחר מאה מטר זיהינו ארבע דמויות. מיד ביצענו נוהל מעצר חשוד והתברר שמדובר בקבוצת מטיילים שעלתה את החרמון ברגל כל היום ועכשיו הם נחים ועושים קומזיץ. לטענתם, הם לא ידעו שמדובר בשטח צבאי סגור...

הרב מוטי פרנקו

צמד המילים המופיע בכותרת נשמע רבות בשיח העולם המערבי. חברות בנייה יציעו איכות חיים במקומות בהם הם בונים, מכללות אקדמאיות יזמינו אותך ללמוד ולהבטיח איכות חיים ועוד ועוד. מהי איכות חיים? האם תורתנו מכירה במושג זה? ואם כן, כיצד אכן משפרים את איכות החיים? הגמרא בשבת (ק"ה:) מבארת כי הזקנים שחיו אחרי יהושע עליהם נאמר: "וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים" האריכו ימים ולא שנים, כלומר, ישנו מושג של אריכות ימים שלא תלוי בכמות הימים אלא באיכותם, ומבאר רש"י שם: "שכלו ימיהם בטוב דחשיב אריכות ימים", ומביא כמקור את הפס' "כי אורך ימים ושנות חיים יוסיפו לך". בפס' זה ישנה ברכה כפולה - גם כמותית (שנות חיים) וגם איכותית (אורך ימים). מעניין הדבר כי הכתוב מתאר איכות זו בכינוי "אורך ימים", כלומר כאשר יש משמעות ליום - אז חשוב הוא כאורך יותר, והרי זה פלא, כביכול נמסר הזמן לידי האדם וביכולתו לשנותו ולעצבו כרצונו, ועוד נבאר זאת בהמשך בעז"ה.

בפרשיות השבוע שלנו נפגשים אנו עם דמויות המיוחדות של אבות האומה, ננסה להתבונן בעניינם דרך תיאור חייהם.

כשרה אימנו הולכת לעולמה מתאר הכתוב את שנות חייה: "ויהי חיי שרה... שני חיי שרה". ודורשים חז"ל על פס' זה: "בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע". ר' נחמן בליקוטי הלכות (הל' תפילין) מוצא בדרשה זו את "סוד החיים הארוכים"

"ויהיו חיי שרה" – "וזהו שדרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה נח): בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע. כי זהו עיקר השלמות שיתחיל לחיות בכל פעם. שאפילו כשמגיע לימי הזקנה יהיה בעיניו עדיין יניק לגמרי כאילו לא התחיל לחיות ולעבוד את ה' כלל ויתחיל לחיות בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש. וזהו בחינת: בת מאה כבת עשרים בת עשרים כבת שבע "שני חיי שרה" כולן שוין לטובה, כי כל מה שמזקין הצדיק הוא עדיין יניק בעיניו כאילו הוא תינוק עדיין וכו'. ועל ידי זה מוסיף בעבודתו בכל פעם, וזוכה לחיים ארוכים באמת, שכל ימי ושנותיו הם שנות חיים באמת, כי אינו אובד שום יום מחייו בלי תוספת קדושה וחיות. וזהו בחינת שני חיי שרה כולן שוין לטובה, שזהו בחינת חיים ארוכים" (ליקוטי הלכות – הלכות תפילין ה – לח).

ר' נחמן קורא להיות מבחינת "יניק". לתינוק אין יום דל, תינוק לא מפסיק להתחדש, כל יום מגלה הוא עולם חדש, לומד מושגים חדשים, חווה גילויים חדשים. אין רגע דל. סוד החיים הארוכים, מלמדנו ר' נחמן, הוא בהתחדשות. אדם שמתחדש בכל יום בעבודת ה' שלו, הרי יום זה איכותי הוא בשבילו וכלשון ר' נחמן "כי כל ימיו ושנותיו הם שנות חיים באמת, כי אינו אובד שום יום מימי חייו בלי תוספת קדושה וחיות" הדבר נשמע פשוט, אך כלל אינו קל. כיצד מתחדשים? כיצד נדבקים במידותיו של "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית"?

נראה, שככל שהאדם חי חיים רצוניים יותר, כך מתחדש הוא יותר ויותר. אדם יכול לזרום עם חייו- הוא עובד בעבודה מסודרת ובא בכל בוקר מחדש, הוא באמצע השירות הצבאי ונותרו לו עוד כך וכך עד השחרור, הוא יושב בישיבה ובא כל בוקר ללמוד. נכנס הוא למעיין רוטינה של שגרת חיים יומיומית. אותו אדם בדיוק שירצה לבוא לעבודתו כל בוקר, ירצה לשרת בצבא, ירצה ללמוד תורה בכל בוקר - יעניק לחייו וממילא לקומתו הרוחנית מימד אחר לחלוטין.

אדם רצוני שולט בזמן, מושל בחייו - ביכולתו להעניק משמעות לכל יום ויום, כל יום חדש הוא בעיניו כי בכל יום הוא פועל מכוחו של רצון מחודש. האדם הזורם, הרי הוא נשלט ע"י הזמן, ע"י שגרת החיים, ואט אט הולכים כוחותיו.

בשביל איכות חיים לא צריך לעבור דירה, לשנות עבודה וכד' (לפעמים כן...) צריך לרצות, צריך להתרגל לחיות חיים בחיירים, רצוניים ומתוך כך תבוא התחדשות, וממילא יזכה האדם לחיים ארוכים ומלאים.

שנזכה להתחדש בכל יום ויום בבחינת "יניק וחכים" ויהיו חיינו מלאים ושלמים בכל מקום שהם.

